PROLETAREN.

Anarkistisk Organ for Skandinavien.

Redaktionen:
Lille Enghavevej 11 A, 1. S.
Aabent hver Aften fra 7–8.

Udgaar hver 14de Dag.
Koster 35 Øre Kvartalet, 5 Øre pr. Nr.

Ekspeditionskontor:
Saksogade 61, 5. S.
Aabent hver Aften fra 6–9 og
Søndag Form. fra 10–12.

Nr. 3. | Søndag den 1. Marts 1896. | 1. Aarg.

Alle anarkistiske Blade opfordres til at sende Bytte-Exemplarer til vor Expedient: J. Møller, Saxogade 61, 5. København, V.

Alle anarchistische Blätter werden aufgefordert Tausch-Exemplaren an unser Expedient: J. Møller, Saxogade 61, 5, København, V., zu senden.

Nous demandons à toutes les gazettes anarchistes exemplaires d'èchange envoyer apres l'adresse: J. Møller, Saxogade 61, 5, København, V.

All communications, exchanges etc. for Proletar to be adressed to our expedition: J. Møller, Saxogade 61, 5, København, V.

Abonnementsprisen for Januar Kvartal er 25 Øre.

Arbejderglasværket
i Carmaux.

Lige i Begyndelsen af Diskussionen om denne Sag fik Tilhængere af Deltagelsen i Valgbevægelsen den Overbevisning (og det var for nogle af dem en alvorlig Lære), at *ingen vilde anerkende en Deltagelse i Valgkampene for at være et revolutionært Middel og derfor ingen tænkte paa at anvende en Del af Glasværkets Overskud til noget saadant.* Til almindelig Overraskelse erklærede endogsaa Kooperativforeninger, at deres Understøttelse som Andelshavere og Glasarbejdernes Kunder kun vilde blive ydet paa den Betingelse, at *»det mulige Overskud i intet Tilfælde og under intet Paaskud maatte benyttes til at lave Rigsdagsmænd.«* Fra dette Øieblik at regne havde Udvalgets politiske Element tabt Spillet. Man blev, med Tilslutning af Jaures, der var nødt til at gøre gode Miner til slet Spil, enig om, at „Udbyttet skulde anvendes til en almen Indretning med et økonomisk og socialt Formaal; hvad denne nu skal være skal fastslaaes af alle de interesserede Foreninger.

Efter at dette var afgjort, stod nu kun tilbage: selve Glasarbeidernes Frihed og Beskyttelse: en vigtig Opgave da nogle anarkistiske Venner, inden Sagen var bekendt eller helt afgjort, havde reist en forhastet Beskyldning om Despoti mod Udvalget. Dette har forstaaet at bevise den offenlige Mening, at Proletariatet, der har erklæret sig for „Eier“ af det paatænkte Glasværk, ikke tænker paa at befri Glasarbeiderne fra et gammelt Aag for at paalægge dem et nyt, som vilde være endnu mere utaaleligt Det vilde desuden sørge for, at Glasarbeiderne i Tiden mellem to Generalforsamlinger skulde være beskyttede mod al Vilkaarlighed fra Glasværkets overordnedes Side. Det fastslog derfor: at Bestyreren og Ingeniørerne skulde vælges af Arbeiderne selv; 2. at kun Bestyrelsesraadet skulde have Lov til at foretage Afskedigelser; 3. at dette Bestyrelsesraad skulde bestaa af ni Personer, hvoraf de seks skulde vælges af Arbeiderne ud af de Glasarbeidere, der tilhørte det franske Fagforeningsforbund (Fédération Nationale), mens der af Generalforsamlingen skulde vælges tre Repræsentanter for de deltagende Fag- og Arbeiderforeninger; 4. endelig at enhver af Bestyrelsesraadet foretagen Afskedigelse altid kan appelleres til Generalforsamlingen. Kan man saa paastaa, at Arbeiderne i Carmaux kun har afrystet en Udbytning fra et mindre Antal Personers Side for at blive udbyttet af de mange?

Efter at disse forskellige Punkter var bleven afgjort, maatte Udvalget løse et andet Spørgsmaal, der var lige saa vigtigt som det første, da alt det hidtil vedtagnes Opretholdelse vilde afhænge af dets Besvarelse. Dette Spørgsmaal lød saaledes: ved hvilket Middel kan man gøre Fordring paa alt, hvad der bliver lagt op, uden at det tillades saadanne Personer eller Grupper at komme ind i Foreningen, der vilde være i Stand til at forandre Statuterne saaledes, at de kom til at udrykke det modsatte af, hvad der havde været de Arbeiderforeningers Formaal, der havde grundet Foretagendet?

Man kan forstaa Vanskeligheden, som Løsningen af denne Opgave frembød, da hvert eneste Punkt i den var en Krænkelse af den franske Foreningslov af 1867. Ikke desto mindre fandt Udvalget efter lang Søgen paa følgende Udvei: Der skal foretages en Indsamling ved Udstedelsen af Beviser paa 20 centimer; et saadant Bevis eller Seddel skal give dens Indehaver alle de Fordele en sædvanlig Lotteriseddel*) giver; men de skal kun kunne ombyttes i fuldt indbetalte Andelsbeviser, af samme Værdi, i Arbeiderglasværket i saadanne Fag — og Arbeiderforeningernes Navn, der har forpligtet sig til at overlade deres Andel i Udbyttet til en Indretning med et økonomisk Formaal, saaledes som det er bestemt i Statuterne.

Ved dette Middel henvendte Udvalget sig uden at tilbagevise nogen Understøttelse, væsentlig til Solidariteten, hos Arbeiderforbundet, som en Udstedelse af Aktier vilde have frastødt, og sikrede sig mod nogen Indblanding af Privatkapital.

Denne Forsigtighedsforholdsregel syntes dog ikke tilstrækkelig. Da de (faglige og andre) Arbeiderforeninger stadig fornyes, og da derfor den af Glasværkets Grundlæggere indgaaede Forpligtelse om kun at benytte Udbyttet til en Indretning med økonomisk Formaal, som skal bestemmes af alle Deltagerne, i Fremtiden kunde blive krænket af deres Efterfølgere, blev denne Forpligtelse ikke indsat i Statuterne, som stadig vilde kunne blive ændrede, men derimod i Spidsen for Selskabets Grundbestemmelser, som en afgørende og endelig Afgørelse. Desuden frygtede Udvalget for at Handelen med Andelsbeviser engang vilde kunne udelukke de faglige Foreninger til Fordel for de ufaglige Arbeiderforeninger eller omvendt, og det bestemte derfor, at der kun kunde sælges Andelsbeviser fra en faglig Forening til en anden faglig Forening og fra en ufaglig til andre ufaglige Foreninger. Dette bærer altsammen Præg af Mistillid, som maaske den absolute Frihedsteori kan føle sig stødt ved, men det er Forsigtighedsforholdsregler, som maaske retfærdiggjøres ved de Overrumplinger, som det kapita-

*) Oversætteren i „Sozialist“ erklærer, at han ikke rigtig kan forstaa Meningen med dette Sted.

listiske Samfund medfører, og den Begærlighed, det begunstiger.

Arbejderglasværket fortjener altsaa, som man kan se, fuldt ud Understøttelse. De Personer, der har viet sig til det, har, idet de endog er gaaet ud over den Maalestok, de nuværende økonomiske Love tillader, bevaret Glasarbejdernes Rettigheder og Revolutionens Fordringer. De har endvidere — og dette kan man se paa de Par Marxisters Vrede, der ikke, som nogle andre Arbejdere af samme „Religion“, vilde bøje sig for Arbejdernes Vilje — bortfjærnet alt det fra deres Foretagende, som kunde give det et Anstrøg af det kollektivistiske*) System. Alle de, der kæmper mod alle Former for Tyranni, bør altsaa yde det deres Bistand uden at glemme, vi gentager det særligt, at de økonomiske Forhold, hvorunder vi lever, har forhindret dem i at gøre mere end de har gjort for at sikre Glasarbejderne Brødet og tillige Friheden.

Tidens Krav.

Hvad er Tidens Krav?

Skulde man tro Kapitalistbladenes og Social-Demokratens hæsblæsende Udgydelser i den sidste Tid, maatte det være et uafviseligt Tidens Krav, at faa Scavenius eller Oscar Hansen sat ind i Folketinget. Til Dagligdag beskæftiger de nævnte Blade sig rigtignok ikke meget med Politik endsige da Samfundsspørgsmaal af mere gedigen Værd, — Social-Demokraten gør det næppe nok — men den ekscellerer dog ikke i den Grad i at bringe det faderte Pjat til Torvs, som de andre Blade, Højre- saavel som Venstreblade; Spalte op og Spalte ned kan man i disse Blade læse pikante Historier, Lovtaler over mer eller mindre frække Variétésangerinder, Modejournalsartiker og servile Beskrivelser af Fester ved Hoffet og af Dragterne dér. At intet af alt dette er Tidens Krav, vil alle fornuftige Mennesker være enige med os i.

I Nærheden af Valgdagen blive Bladene imidlertid alle som én politiske om en Hals, da sættes alt ind paa Parlamentarismen, Masser af Penge kastes i Rendestenen til den.

Men Tidens Krav er ikke Parlamentarismen. Der gaar ikke en Dag, uden at der leveres Beviser for dens Umulighed, og i de store Stater brister for hver Dag, der gaar. Tilliden hos Arbejderne til dette „Universalmiddel“ mod den store sociale Elendighed.

„Tidens Krav er Socialismen“, raaber Social-Demokraterne. Men Socialismen indført gennem Parlamentarismen ved gradvis Forbedring af Arbejdernes Kaar, gennem en Forandring af Lovene — som det franske Ministerium for Tiden gør sig til Talsmand for — det er ikke Tidens Krav. En Forandring af Lovene er kun at lappe paa en gammel, forslidt Klædning, og hver Lov bærer i og sig selv Spiren til mulige Uretfærdigheder — ikke at tale om, at en Stat dannet paa denne Maade, kun vil blive en Løsning af Spørgsmaalet, der virker skadelig, fordi den kun vil forhale en virkelig radikal Helbredelse af Samfundets sociale Sygdomme. Hertil kommer, at der ved den sociale Stats Dannelse let vil skabes et Tyranni og et Herredømme fra oven af, der snart vil gøre Tilstanden saa utaalelig, at man hurtig vil gaa over til den eneste mulige Samfundsform: Anarkismen. Og det er netop Tidens Krav: Anarkismen, en Samfundstilstand, hvor det ene Individ ikke lever paa det andets Bekostning, hverken aandelig eller legemlig talt. hvor alle Individer frit kan udfolde sig, hvor Produktion og Komsumption finder Sted ved fri Samvirken mellem de enkelte Grupper, og hvor enhver yder efter Evne og nyder efter Behov.

I Agitationen for og Troen paa dette Samfund mødes Arbejderen med Filosofen, Videnskabsmanden med Digteren, og i Agitationen for dette Samfund vil „Proletaren“ yde sit lille Bidrag.

Derfor abonner paa „Proletaren“, køb „Proletaren“, agiter for „Proletaren“, skriv i „Proletaren“. Alle Bidrag ere velkomne.

Særlig opfordres de gamle Revolutionære til at komme frem. De er vel ikke alle „døde“? *Pioner.*

*) Dette Ord bruges her i dets franske Betydning. I Frankrig betegnes Marxisterne (Guesdisterne) som Kollektivister.

Til Erindring om August Vaillant.

To Aar er nu gaaet, siden August Vaillant blev henrettet, Vaillant, som kastede Bomben i det franske Deputeretkammer, uden at nogen blev dræbt derved. Da der den Gang her hjemme blev udbredt Synspunkter i den Sag — Synspunkter som var beregnet paa at nedsætte Vaillant saavel som de Ideer, han erklærede at være besjælet af, — kunde det være paa sin Plads at opfriske Begivenheden i Folks Hukommelse.

Man vilde den Gang indgyde Folk en uovervindelig Skræk for Anarkismen, denne farlige Fjende af det politiske Rænkespil, som man af mange Grunde ikke vil undlade at deltage i.

Hvem husker ikke den Artikel, som Dagen efter Attentatet stod i „Socialdemokraten“, og hvori man paa den mest umotiverede Maade fremstillede Anarkisterne som en *Bande* af *Mordere* og *Banditter.* — Ikke et Ord, som kunde bidrage til, at Folk kunde forstaa Gerningen, kun Smuds og atter Smuds! Nuvel, lad os da nu to Aar efter forsøge at føre hele hans Sjæleliv og Udvikling frem for os og ud af Forholdene søge at forklare os den Kækkes Handling. Dette vil vi forsøge derved, at vi paa dansk gengive følgende Artikel af vor Meningsfælle, Sebastien Faure, som kendte Vaillant personlig.

Det er to Aar, siden Vaillant under Raabet „Død over det borgerlige Samfund! Leve Anarkiet,“ paa Place de la Roquette vandrede til Døden.

En stor Menneskemængde var forsamlet paa Stedet, og ved en usædvanlig Magtudfoldelse blev denne holdt i en betydelig Afstand fra Guillotinen. Denne Mængde, som ellers ved lignende Leiligheder opfraadte larmende med Munden fuld af raa og vittige Talemaader, med Rusens Udtryk i deres Øine og med Uro i Benene, som Følge af den lange Ventetid, var dengang usædvanlig rolig og imponerende.

Hans Forbrydelse var bekendt. Den havde gjort mere Larm end Bomben, han kastede i Palais Bourbon. Ingen var ved hans Kast bleven revet ud af de levendes Rækker. Og dog skulde han med sit Hoved betale den Skræk, han havde udsaaet.

To Venner, som om Natten havde erfaret det mørke Budskab, kom for at vække mig; og jeg var der. Hvad var det for Tanker, der jog omkring i min Hjærne: Jeg saa i Tankerne den Mand igen, som jeg for fem eller sex Aar siden lærte at kende. Han var en Mand med et klart Hoved, et varmt Hjerte og en Jærnvillie Han var kraftig bygget, han var rask i sine Beslutninger, livlig i sin Lidenskab og lige saa stærkt var hans Had. Han havde ført det samme Liv som alle dem, der er født i Fattigdom, og Drengens Kinder havde ligesaameget maattet savne Kærtegn som hans Mave Brød. Langt tilbage laa allerede dengang det Tidspunkt, da han første Gang kom i Berøring med Øvrigheden; han havde en Gang taget noget for at tilfredsstille sin Sult for ikke at falde om af Udmattelse. Han havde forsøgt sig i alle Fag og var kommen omkring i alle Egne; intet Steds havde han fundet et „Fædreland“, et Stykke Jord, hvor Lykken tilsmilede ham. Haabet om at finde noget for at tilfredsstille sin Sult drev ham til Amerika, og Skuffelsen havde drevet ham derfra igen.

Jeg saa ham for mig, som han var efter sin Tilbagekomst; alle hans Illusioner var bristede, han prøvede den Vei, han havde tilbagelagt, og den Bane, der nu laa for ham: overalt uoverstigelige Bjerge, utilgængelige Høider, uendelige Dybder.

Uveiret rasede, og Himlen var bedækket med mørke Skyer; der stod han nu hjælpeløs i den strømmende Regn, rystet af den løsslupne Storms vilde Rasen, intet gæstfrit Hus, hvorhen han kunde fly; intet Tilflugtssted, hvor han kunde bjerge sig for Kvalerne; intet klart Punkt i Horisonten, som kunde antyde en Ende paa Uveiret. Længe havde han gjort som saa mange andre, han havde anraabt det jordiske Forsyn: Loven og Staten, af hvem de lettroende venter en Ende paa deres Lidelser eller en Lettelse af deres Byrder. Men tilsidst kom han til den Anskuelse, at disse Stene, som ligge Menneskene i Veien, disse Afgrunde, som omgive dem, alt det ikke hidrørte fra andet end netop fra Loven og Staten, netop fra det jordiske Forsyn; og inderst inde gennemtrængt af det orkesløse i at rette Bonner til Lovgiverne, bragt til Raseri ved ophobede Skuffelser og Kvaler kom han til den uhyre Beslutning at hævne sig paa Frankrigs Lovgivere. Jeg saa ham i Tankerne en Dag gaa ind i det Palads, hvor de Mennesker samles, som lave Lovene og regere. Da kommer han i Raseri til at tænke paa, hvorledes Rollerne nu er ombyttede, og at det nu er ham,

der hidtil var bleven pisket af Stormen og Uveiret, er ham, der har Lyn og Torden i sin Haand. Han har det hos sig, her under Kappen. Og i et Sekund, hvor hans hele Jeg ikke er andet end denne skrækkelige fortvivlede Tanke, — kaster han Bomben.

Da flammer der et Lyn! Paladsets Mure, som er vant til en mindre larmende Taleflom, genlyder af Tordenbraget, som af Ekkoet bliver baaret videre og høres paa alle fire Hjørner af Jordkloden . . . .

Vaillant som er saaret, erfarer, at et betydeligt Antal Meningsfæller bliver arresteret eller skal arresteres. Han har handlet som Enkeltmand uden nogen andens Hjælp; *han* staar til Ansvar for sin Handling; *han* vil ikke, at nogen skal lide derfor og bekender sig som Ophavsmand til Gerningen. I omtrent to Maaneder er han i Fængsel. Hans Holdning er forbleven fast uden Svaghed og uden Praleri; han har forklaret, hvorledes han er gaaet til Værks; Dødsdommen er faldet; han venter Døden, han er beredt til at tage Følgerne af sin Forbrydelse paa sig.

Pludselig ser jeg i Tankernr Porten paa „La grande Rooquette" aabne sig og Vaillant viser sig, øieblikkelig slugt af alles Blikke, han er lænket paa Hænder og Fødder; dog kaster han et stolt og roligt Blik ud over Mængden. Pludselig stanser han, og med meget høi Stemme udraaber han de Ord, som er citeret i Begyndelsen. Derefter vender han sit Blik mod den skæbnesvangre Økse, uden Tvivl forekommer denne Kniv ham som et Symbol paa Samfundet.

Han havde forsøgt at hævne sig blodig paa Samfundet, nu hævnede Samfundet sig blodig paa ham.

Igennem Mængden, som overværede denne sørgelige Tragedie, løb en voldsom Gysen, som selv „Fagtilskuerne", disse udtørrede Hjærter, som igennem Vanen er bleven ligegyldige, ikke kunde unddrage sig.

Klokken er fem om Morgenen, netop den Time, da man vækkede mig den 5. Februar for to Aar siden.

Vaillants Datter er bleven tilbage hos mig. Hun befinder sig i Værelset ved Siden af i en lille Jærnseng; hun sover, hendes Hænder er knyttede. Hvil i Fred, Barn!

I disse Dage vilde jeg have sat dig i Pension i nogen Tid; saasnart man havde erfaret, at du var hans Datter, viste man dig tilbage. Hvad vilde Børnenes Forældre sige, naar de erfarede, at deres Børn blev opdraget sammen med Barnet af en Henrettet!

Saa meget desto bedre! Jeg vil beholde dig hos mig, hos os; vi vil blive ved med at pleie de Følelser i dit unge Hjærte, som din Fader vilde have pleiet, hvis han havde været lykkeligere, vi vil lære dig at holde hans Minde i Ære — trods alt; i vor Midte, pleiet af vor Kærlighed, vil du lære at forstaa den rette, den ideale Betydning af de Ord, som din Fader talte paa sin Vandring til Døden.

Hvad er Frihed?

Begrebet „Frihed" synes, ved første Betragtning, ikke at indeholde nogen Uklarhed, men ved nærmere Eftertanke, ser man, at intet Ord er saa tvetydigt som Ordet „Frihed." Man siger at et Menneske er frit, naar det har Mulighed for at kunne gøre hvad det vil, men for en Slave, som har en god Herre og som af den Grund er tilfreds med sin Trældom, bestaar Friheden jo kun deri, at kunne fede sig under sin Herre og da alle hans Ønsker indskrænke sig til denne Nydelse, kan han jo godt selv *tro,* at han er fri. Det nytter derfor intet, at man selv *tror,* at man er fri; man kan alligevel godt være ufri. En Sanger, som synger falsk, kan godt selv mene, at hans Sang er smuk, men Harmonilæren kan overbevise ham om hans Fejltagelse. Ligesaa er det med Friheden: Et undertrykt Folk kan godt selv tro, at det er et frit Folk; derfor kan et forstandigt, uhildet Menneske alligevel se, at dette Folk er underkuet Men hvad er det da at være fri? Det er ikke blot at kunne gøre, hvad man vil, men det er ogsaa ikke at anerkende anden Autoritet end sin egen Fornuft For at være fri maa man have en uddannet Forstand, det vil sige, man skal ikke beside en Individualitet, der støtter sig paa andres Tanker, som man har slugt uden at fordøje dem; men man maa overvinde den træge, dvaske Viljekraft, som faar os til at antage Idéer, der ere moderne, ikke for deres Rigtigheds Skyld, men for at blive fri for selv at tænke. Folk kalde sig Moderate, Radikale, Socialdemokrater eller Anarkister, men man bør først og fremmest være *sig selv.* Man bør selv danne sig en Mening og have Mod til at have en anden Mening end en Autoritet, det være sig Præsten, Kongen eller Partilederen. Saalænge Folket kun har Respekt for Avtoriteters Meninger, saalænge Forkærligheden for en bestemt Mand eller en bestemt Mands Ord er fremherskende, saalænge vil Folket være fordømt til Slaveri, med eller uden Etiketten „Frihed". Et virkeligt frit Menneske er et saadant, som ikke lader sig beherske af en fremmed Tanke, et uafhængigt Menneske med sin egen Tankeverden.

Proletaren.

Saa Du ham henne ved Porten?
længe taalmodig han vented
hin Morgen i bidende Kulde,
bleg var hans Kind af Tidens
rastløse Kamp for Brødet.
Hjemme i Bagstuens skumle,
dunkle, fattige Rum.
søger hans Hustru Trøst
i sin Guds Evangelium.

Et skingrende Hvin i Morgenens Stilhed
af Dvalen ham vækker
Porten aabnes, han trænger sig ind
blandt de tætte Rækker.

Snart foran Skranken staar han
mens Arbejdskøberen retter
Blikket mod ham ved Døren
og gabende spørger: „Hva' er dæ'?"

Neppe han hører den andens
Ord om lidt Arbejde, førend
han rejser sig op og peger
bydende imod Døren.

X. X.

Menneskelykke.

Fra en Meningsfælle i Freiburg har vi modtaget følgende til Svar paa Artiklen „Menneskelykke":

Den gamle Fejl.

En gammel Fejl begaar vor Afholdsmand i Nr. 2 af „Proletaren", og skøndt jeg ikke er det danske Sprog aldeles mægtig, vil jeg dog forsøge at svare paa Artiklen „Menneskelykke".

Den gamle Fejl bestaar deri, at den ærede Indsender ikke alene forkaster det nuværende Samfund men ogsaa det anarkistiske uden at sige os noget, der er bedre. — Hans Anskuelser om Drikkeriet er der fra et anarkistisk Standpunkt intet til Hinder for at gennemføre alene, men et andet Spørgsmaal er det, om kun saadanne Mennesker, som aldrig drikker en Draabe Alkohol, er i Stand til at hidføre et bedre Samfund.

En Anarkist er som bekendt Modstander af ethvert Herredømme, og dette betinger naturligvis ogsaa tillige, at man behersker sig selv.

Som en Følge deraf drikker en virkelig Anarkist derfor aldrig mere, end han synes at gøre vel i. Som en Følge heraf er det aldeles overflødigt at gøre Kampen imod Alkoholnydelsen til en Hovedsag.

Men det var i det Hele taget ikke Hovedsagen af det, jeg vilde sige. Den ærede Indsender siger, at Jorden ikke er noget Paradis og vist heller aldrig bliver det, eftersom Kampen for Tilværelsen aldrig vil høre op o. s. v. Saaledes siger enhver Spidsborger, saaledes udtaler enhver sig, som ikke har nogen Oplysning om vore Bestræbelser. Eller som det ogsaa hedder: „det har altid været saaledes og det vedbliver altid at være saaledes". Men med en saadan Udtalelse viser Indsenderen kun, at han aldrig har beskæftiget sig med vore Ideer, da han i modsat Fald ikke kunde tro, at vi nogensinde forestiller os, at Jorden skulde blive et Paradis. Ved et Paradis forstaar man en Tilstand, hvor man kan faa alt uden at man behøver at producere eller foretage sig det mindste. Men et saadant Samfund forestiller vi os slet ikke. Vi regner med Naturlovene, og de siger, at man intet Menneske finder, som ikke er i Besiddelse af Frembringelsesaand. Endvidere vil vi jo ogsaa være Kulturmennesker og hidføre et Samfund, hvori En-

hver kan blive delagtig i Kulturfremaringelserne. Med faa Ord: Vi vil have naturlige Forhold og saa har vi ogsaa naturlige Mennesker.

Th. Machner.
Freiburg.

Vi tilføjer:

Forfatteren til „Menneskelykke" gør sig aabenbart skyldig i en meget ensidig Opfattelse af Forholdene, idet han siger: „Men Arbejderen bliver først lykkelig, naar Bajerskbryggeren ikke mere bliver rig."

Er det da kun de faa Bajerskbryggere og Brændevinsbrændere, der behersker hele Samfundet? Nu, med dem blev vi vel snart færdige, dersom det var tilstrækkeligt til at gøre os lykkelige. Nej, er det ikke alle Ejendomsbesidderne tilsammen, eller rettere, er det ikke hele Systemet, hele det bestaaende Samfund med sine forskellige Magtfaktorer (Staten, Kommunen, Lovgivningsmagten, Politi, Militær og Domstole), som er Skyld i de nuværende Tilstande, og for den Sags Skyld ogsaa i Drikkeriet?

Lad os dog ikke give os til at skære Toppen af Ukrudtet, men lad os rykke Ondet op med Roden, lad os ikke hilde os selv og andre i fejlagtige Anskuelser om, at det er Drikkeriet eller et andet underordnet Onde, der er Skyld i den elendige Tilværelse, den store Befolkning lever under, men lad os komme til en klar Forstaaelse af den virkelige Aarsag, thi først da kan vi med Held kæmpe for og opnaa Menneskelykke.

Redaktionen.

Visdomsord.

At nægte Sjælen Ret til at forske og spørge er at sætte Præmie paa Dumheden eller paa Uhæderligheden.

Kristoffer Janson.

*

Alle større Folkebevægelser, hvilken Retning og hvilken Hensigt de end monne have, føre til Slutningen altid til Folkenes aandelige Frihed.

Victor Hugo.

*

Folk! Akkordens Aand er Satan!

Henrik Ibsen.

*

For dem, som ikke have Del i Statens Suverænitet, er Lovene ikke andet end Magten, sat i System.

Julius Fröbel.

*

Det være eller ikke være nu saa, at Mennesket undfangedes i Synd og fødtes i Smerte, *det* er dog sandt, at Avtoriteten skabtes af Vold og *er* Vold.

Herbert Spencer.

*

Revolutionen er den største af alle Pligter, naar den triumferer. Kun, naar den undertrykkes, bliver den til den største Forbrydelse.

Af „Les droits de l'homme" („Menneskerettighederne").

Engelske Kammerater bede os optage følgende:

Den internatinale socialistiske Arbejder- og Fagforeningskongres 1896.

London Anarkist-Komité.

Denne Komité blev dannet ved en Konference af Anarkister, holdt i York Minster Music-Hall, London den 26de December 1895 for at diskutere den internationale Kongres.

Komitéens Formaal er at sikre — saavidt det er muligt og ønskeligt — en enig Optræden af Anarkisterne, saavel hjemme som ude, angaaende Sagerne paa Kongressen og at forebygge, at de Delegerede fra de anarkistiske og upolitiske Arbejderes Forening bliver ekskluderede af en professionel socialistisk- og Arbejderkongres ved Intriger fra den marxistiske Klike i Organisationskomitéen.

Tochatti (Udgiveren af „Liberty") er Sekretær, Carmagnole House, Hammersmith, London, og Meddelelser til ham vil være velkomne. William Wess (Gruppen: „Arbejdets Venner") er Kasserer og Bidrag til Omkostninger ved Tryksager og andre mulige Udgifter bedes sendt til ham.

S. Reece,
Vicesekretær.

— Processen mod de Anarkister, som var anklagede for sammen med Lega at have konspireret mod Crispi, endte med Frikendelse af samtlige Anklagede. Til Trods derfor er ingen af dem sat i Frihed. Ad administrativ Vej er de landsforvist til en øde Ø.

(„Londoner Arbeiter Zeitung".)

En ærlig Rigsdagsmand.

Raymond Gendre, en fransk Rigsdagsmand, har den 5. December forrige Aar offentlig erklæret, at han ikke vilde stille sig til de næste Valg, fordi han havde faaet for megen Modbydelighed ved Politiken. Han betonede endvidere udtrykkelig, *at den sociale Ligevægt kun kunde skaffes tilveje ved Magt.* Her har vi i det mindste en Rigsdagsmand, som er ærlig nok til at indrømme Parlamentarismens Unytte. En Sjeldenhed! thi d'Hrr. i Rigsdagen har en personlig Interesse i at holde fast ved deres fede Levebrød og smedde nye Lænker for Folket.

(„Londoner Arbeiter-Zeitung".)

Pjecer.

Følgende Pjecer kan faas paa Ekspeditionskontoret:

„Til Proletariatet". Af Joh. Most: 10 Øre.
„Lønsystemet". Af P. Krapotkin: 5 Øre.

„Væverne."

Skuespil i 5 Akter af Gerthardt Haupmann, opføres af Københavns frie Teater Lørdagen den 7 Marts 1896 Kl. 8 i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40. Billetter à 35 Øre og for reserveret Plads 50 Øre faas hos Undertegnede.

Efter Forestillingeu Bal til Kl. 5. Balbaand à 50 Øre for en Herre og 40 for en Dame løses i Salen.

P. Jensen,
Lille Enghavevej 11, 1

Ekspeditionens Brevkasse.

Anarkismens Filosofi sluttes i næste Numer.

Fra Th. M. i Freiburg i Baden modtaget 1,15. Fra L. K. Diusburg am Rhein modtaget for 2 Ekspl. af hvert Nr. 1,60. Vi erholder selv „Der Sozialist", ellers Tak.

Ekspropriation 2,82.

Frivillige Bidrag:

Dp 2,50. R. S. 1,50. N. 1 Kr. B. 1,75. T. 50 Øre. Mis 50 Øre. X. 25 Ø. S. 35 Ø. XX. 25 Øre. P. P. 10 Ø. Z. 1 Kr. P. 1 Kr. St. 25 Ø. Rr. 25. Ø.

Hvorfor kvitteres
J. Møller,
Ekspedient.

Diskussionsklubben Tolerance

afholder Diskussionsmøder hver Mandag Aften Kl. 8½ i Vingt-trois, Frederiksborggade 23.

Mandagen den 17de Februar er Emnet:

„Det kollektivistiske Lønsystem".

Mandagen den 9de Marts er Emnet:

„Daads-Propagandaen".

Alle har Adgang.

Husk de udelukkede Skotøjsarbejdere!

Bidrag kan indbetales paa Forbundets Kontor: **Rømersgade 22, St. o. G.**

Redaktionens Brevkasse.

„Anarkismens Filosofi" sluttes i næste Nummer.

Udgiver: J. Møller. — Ansvarhavende Redaktør: P. Jensen.
Carl Andersens Bogtrykkeri.